

วินัยและการรักษาวินัยข้าราชการตำรวจ

หน้า

๑. วินัยข้าราชการตำรวจ	๒
๒. กรณีเกี่ยวกับคำสั่งลงโทษทางวินัยตามการชี้มูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช.	๖
๓. การทูลเกล้าการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง กรณีถูกดำเนินการทางวินัย	๑๑

๑. วินัยและการรักษาวินัยข้าราชการตำรวจ

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๕

มาตรา ๑๑๕ โทษทางวินัยมี ๗ สถาน ดังต่อไปนี้ (๑) ภาคทัณฑ์

(๒) ทัณฑกรรม

(๓) กักยาม

(๔) กักขัง

(๕) ตัดเงินเดือน

(๖) ปลดออก

(๗) ไล่ออก

การลงโทษภาคทัณฑ์ ได้แก่ การลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดอันควรต้องรับโทษสถานหนึ่งสถานใด แต่มีเหตุอันควรปรานี จึงเพียงแต่แสดงความผิดผู้นั้นให้ปรากฏไว้

การลงโทษทัณฑกรรม ได้แก่ การให้ทำงานโยธา การให้อยู่เวรยามนอกจากหน้าที่ประจำหรือการให้ทำงานสาธารณประโยชน์ซึ่งต้องไม่เกินหกชั่วโมงต่อหนึ่งวัน

การลงโทษกักยาม ได้แก่ การกักตัวไว้ในบริเวณใดบริเวณหนึ่งที่สมควรตามที่กำหนด

การลงโทษกักขัง ได้แก่ การขังในที่จัดไว้เพื่อควบคุมแต่เฉพาะคนเดียวหรือหลายคนรวมกันตามที่จะได้มีคำสั่ง การลงโทษกักยามหรือกักขังจะใช้งานโยธาหรืองานอื่นของทางราชการด้วยก็ได้ แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงต่อหนึ่งวัน

การลงโทษข้าราชการตำรวจให้ทำเป็นคำสั่งโดยระบุในคำสั่งด้วยว่าผู้ถูกลงโทษกระทำความผิดวินัยในกรณีใดและมาตราใด(มาตรา ๑๑๖) วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

การดำเนินการทางวินัย

เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำความผิดวินัยให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่พิจารณาพฤติการณ์และหลักฐานในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ ในกรณีจำเป็นหรือเห็นสมควรจะให้ดำเนินการสืบสวนข้อเท็จจริงก่อนก็ได้ในการสืบสวนข้อเท็จจริงจะมอบหมายให้บุคคลหนึ่งหรือหลายคนช่วยกันดำเนินการสืบสวนก็ได้

ในการดำเนินการสืบสวนต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงข้อเท็จจริง โดยจะกำหนดเวลาให้ชี้แจงก็ได้ ถ้าเห็นว่ากรณีไม่มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ให้สั่งยุติเรื่องได้ ถ้าเห็นว่ากรณีมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ให้ดำเนินการต่อไปแล้วแต่กรณี โดยทันที

เมื่อข้าราชการตำรวจถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย ถ้าฟังได้ว่ากระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาสั่งการ โดยเร็ว ในกรณีที่มีการสืบสวนให้นำผลการสืบสวนมาใช้ประกอบการพิจารณาสั่งการ

ข้าราชการตำรวจต้องถือและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี และจรรยาบรรณของตำรวจตามที่กฎหมายกำหนด

พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๕

การกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง มาตรา ๑๑๒ ได้แก่ การกระทำความผิดต่อไปนี้

(๑) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบเพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้หรือเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหาย

(๒) ล่วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศตามที่ ก.ตร. กำหนด

(๓) ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือ ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดง ถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ

(๔) ดุหมั่น เหยียดหยาม กดขี่ ช่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้ติดต่อราชการหรือในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ ราชการ

(๕) กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกหรือ ให้รับโทษที่หนักกว่าโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง

(๗) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ วรรคสาม หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง

(๘) ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งโดยจงใจเพื่อช่วยเหลือบุคคลหนึ่งบุคคลใด หรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใดตามมาตรา ๘๗ วรรคสี่ หรือกระทำการตามมาตรา ๘๗ วรรคห้า

(๙) กระทำหรือละเว้นการกระทำใด ๆ รวมทั้งการกระทำผิดตามมาตรา ๑๑๑ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ ราชการอย่างร้ายแรง

(๑๐) กระทำการหรือไม่กระทำการตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร.

เมื่อข้าราชการตำรวจถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวน ในการสอบสวนต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะ ระบุหรือไม่ระบุข้อพยานก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา เมื่อดำเนินการแล้ว ถ้าฟังได้ว่าผู้ ถูกกล่าวหาได้กระทำผิดวินัยให้ดำเนินการต่อไป แล้วแต่กรณี ถ้าฟังไม่ได้ว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัย ให้สั่งยุติเรื่องให้ ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๕ หรือผู้บังคับบัญชาอื่นตามที่กำหนดใน ระเบียบ ก.ตร.เป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน

ในกรณีที่ข้าราชการตำรวจตำแหน่งต่างกันถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงร่วมกันให้ผู้มีอำนาจ สำหรับผู้ถูกกล่าวหาที่มีตำแหน่งในระดับสูงกว่าเป็นผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้ แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนผู้ถูกกล่าวหา แม้คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนจะมีได้กำหนดให้ สอบสวนในความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแต่ผลการสอบสวนปรากฏว่า

ผู้ถูกกล่าวหากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการสั่งการตามผลการสอบสวนโดยไม่ต้องแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบสวนหรือดำเนินการสอบสวนใหม่ แต่ทั้งนี้ต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อ กล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบ โดยจะระบุหรือไม่ระบุพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำสืบ แก้ข้อกล่าวหาได้ด้วย

ในการพิจารณาของผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๔ หรือมาตรา ๑๒๕ แห่ง พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๕ ให้พิจารณาสั่งการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับสำนวนที่ ครบถ้วนสมบูรณ์ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ก็ให้ขออนุมัติต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเพื่อขยาย ระยะเวลาได้อีกไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกินสามสิบวัน ในกรณีนี้ หากยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จ ให้ ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปนั้นพิจารณาสั่งการแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันครบกำหนดเวลาดังกล่าว

ในกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. จะดำเนินการทางวินัยโดยไม่ต้องสอบสวนก็ ได้ในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจ หากเรื่องที่ข้าราชการตำรวจถูกกล่าวหาเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการ ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐอยู่ด้วย ก็ไม่เป็นเหตุให้ต้องชะลอการดำเนินการทางวินัย และให้

ผู้บังคับบัญชาดำเนินการทางวินัยและลงโทษทางวินัยต่อไปได้โดยไม่ต้องรอผลการชี้มูลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาได้รับสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐว่ากรณีมีมูลความผิดทางวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจผู้นั้นตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐได้มีมติ

โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย และหากการกระทำผิดวินัยดังกล่าวเป็นกรณีที่มีการฟ้องเป็นคดีอาญาด้วยในฐานความผิดเดียวกัน แล้วต่อมาศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดอาญาหรือจำเลยมิได้กระทำความผิด ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนขึ้นเพื่อพิจารณาบทลงโทษทางวินัยที่ได้ดำเนินการไปแล้ว โดยนำคำพิพากษาดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย หากผลการพิจารณาสอดคล้องกับผลของคำพิพากษา ก็ให้แก้ไขคำสั่งให้ถูกต้องและมีคำสั่งให้รับข้าราชการตำรวจผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ แต่ถ้าผู้นั้นพ้นจากราชการไปก่อนแล้ว ก็ให้เยี่ยวยาชดเชยตามความเป็นธรรมแก่กรณี ในการดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าคดีมีมูลเหตุแห่งความผิดทางอาญาและได้มีการดำเนินคดีอาญาด้วย ไม่เป็นเหตุให้ต้องชะลอการดำเนินการทางวินัย แม้ว่าจะเป็นการดำเนินคดีอาญาในเรื่องเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกันก็ตาม ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการลงโทษทางวินัยแก่ข้าราชการตำรวจไปแล้ว และต่อมาศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแตกต่างไปจากผลการดำเนินการทางวินัย หากผลของคำพิพากษาว่່าจำเลยกระทำความผิด และการลงโทษทางวินัยที่ได้ดำเนินการไปแล้วเบากว่าผลของคำพิพากษา ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาบทลงโทษทางวินัยใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับผลของคำพิพากษาดังกล่าว โดยให้นำคำพิพากษานั้นมาพิจารณาเพื่อสั่งลงโทษ แต่หากเป็นกรณีที่ได้มีการลงโทษทางวินัยโดยสั่งปลดออกหรือไล่ออก แล้วศาลได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าการกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดอาญาหรือจำเลยมิได้กระทำความผิด ให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาบทลงโทษทางวินัยที่ได้ดำเนินการไปแล้วใหม่โดยนำคำพิพากษาดังกล่าวมาประกอบการพิจารณาด้วย หากผลการพิจารณาสอดคล้องกับผลของคำพิพากษา ก็ให้แก้ไขคำสั่งให้ถูกต้องและมีคำสั่งให้รับข้าราชการตำรวจผู้นั้นกลับเข้ารับราชการ แต่ถ้าผู้นั้นพ้นจากราชการไปก่อนแล้ว ก็ให้เยี่ยวยาชดเชยตามความเป็นธรรมแก่กรณี

ข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง ให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ทัณฑกรรม กักขัง กักขัง หรือตัดเงินเดือนตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยหรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษทัณฑกรรม

ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้กระทำความผิดวินัยควรได้รับโทษสูงกว่าที่ตนมีอำนาจสั่งลงโทษ ให้รายงานต่อผู้บังคับบัญชาของตนที่มีอำนาจเพื่อให้พิจารณาดำเนินการเพื่อลงโทษตามควรแก่กรณี ในกรณีกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรลดโทษ จะลดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

ข้าราชการตำรวจผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๑๐๕ แห่งพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๕ สั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออกตามความร้ายแรงแก่กรณี ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก(มาตรา ๑๒๕ พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๕)

ข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกสั่งลงโทษหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้นั้นมีสิทธิอุทธรณ์ได้ดังต่อไปนี้ (มาตรา ๑๔๑)

(๑) กรณีถูกสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ ทัณฑกรรม กักขัง หรือตัดเงินเดือน ให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้บังคับบัญชาของผู้บังคับบัญชาที่สั่งลงโทษ แต่ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นผู้สั่งลงโทษ ให้อุทธรณ์ ต่อ ก.ตร. (คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ)

(๒) กรณีถูกสั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ ก.พ.ค.ตร. (คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรมข้าราชการตำรวจ)

การอุทธรณ์ตาม (๑) และ (๒) ให้อุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.พ.ค. ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค. การพิจารณาอุทธรณ์ตาม (๑) ให้พิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องตามที่กำหนดในระเบียบ ก.ตร. ที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้ขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกินหกสิบวัน และให้บันทึกเหตุขัดข้องให้ปรากฏไว้ด้วย ทั้งนี้ การอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตาม (๑) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.ตร. การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตาม (๒) ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ เว้นแต่มีเหตุขัดข้องที่ทำให้การพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ก็ให้ขยายระยะเวลาได้อีก ไม่เกินสองครั้ง โดยแต่ละครั้งจะต้องไม่เกินหกสิบวัน และให้บันทึกเหตุขัดข้องให้ปรากฏไว้ด้วย ทั้งนี้ การอุทธรณ์และการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตาม (๒) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎ ก.พ.ค.ตร. ในกรณีนี้ อาจกำหนดวิธีการชั่วคราวเพื่อการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาทุกข์ก่อนที่ ก.พ.ค.ตร. จะมีคำวินิจฉัยด้วยก็ได้

ในกรณีที่ ก.ตร. หรือ ก.พ.ค.ตร. พิจารณาไม่แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาให้ผู้อุทธรณ์ฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว (ศาลปกครองชั้นต้น)

เมื่อ ก.พ.ค.ตร. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งลงโทษดำเนินการให้เป็นไปตาม คำวินิจฉัยนั้นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ก.พ.ค.ตร. มีคำวินิจฉัย ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของ ก.พ.ค.ตร. ให้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุด ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ทราบหรือถือว่าทราบคำวินิจฉัยของ ก.พ.ค.ตร. (มาตรา ๑๔๒)

การอุทธรณ์คำสั่ง

๑. เจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครอง **ต้องแจ้งสิทธิอุทธรณ์**ต่อผู้รับคำสั่งทางปกครอง

๒. ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้เสร็จสิ้นก่อน **โดยการอุทธรณ์ต่อฝ่ายปกครองก่อน**

๓. ผู้รับคำสั่งทางปกครอง จะมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ ต่อเมื่อ

- **มีการสั่งการตามกฎหมายนั้นแล้ว** (ซึ่งผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จตามเวลาที่กฎหมายกำหนด และแจ้งผลการพิจารณาพร้อมทั้งต้องแจ้งสิทธิการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ทั้งวิธีการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้อง) หรือ

- **มิได้มีการสั่งการ**ภายในเวลาอันสมควร หรือภายในเวลาที่กฎหมายนั้นกำหนด

๔. จะต้องนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อ **ขอให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ภายใน ๙๐ วัน**นับแต่วันที่รู้หรือ ควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด

ผู้ฟ้องคดีฟ้องขอให้ศาลเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัย และให้ผู้ถูกฟ้องคดี (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ) ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนจากคำสั่ง **แต่เมื่อคำสั่งดังกล่าวยังอยู่ในระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์** ผู้ฟ้องคดีจึงมิได้ดำเนินการตาม

ขั้นตอนให้ครบถ้วนตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องทั้งสองข้อหาไว้พิจารณาได้(คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ คบ. ๑๐๒/๒๕๖๕(ประชุมใหญ่))

ข้อยกเว้น

กรณีที่ผู้ฟ้องคดีสามารถนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองได้โดยตรง **โดยไม่ต้องอุทธรณ์**ต่อฝ่ายปกครองก่อนฟ้องคดี

๑. กรณีที่มีกฎหมายกำหนดให้ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งนั้นฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้โดยตรง เช่น ผู้ซึ่งถูกลงโทษทางวินัยตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองได้ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ถูกลงโทษ**โดยไม่ต้องอุทธรณ์ก่อน (มาตรา ๑๐๐วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ป.ป.ช. พ.ศ.๒๕๖๑)**

๒. กรณีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งทางปกครองใหม่เพื่อแก้ไขคำสั่งทางปกครองเดิม และผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งทางปกครองเดิมมาแล้ว

๒. กรณีเกี่ยวกับคำสั่งลงโทษทางวินัยตามการชี้มูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช

(๑) อำนาจในการไต่สวนและมีความเห็นกรณีมีผู้กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ใดมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติดุจจริตต่อหน้าที่หรือจรรยาบรรณปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายหรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๒) อำนาจในการไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือ กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวเนื่องกัน

(๓) ไต่สวนเพื่อดำเนินคดีในฐานความผิดอื่นที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๔) (๑๙ เมษายน ๒๕๕๔)

มาตรา ๑๙ คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๔) ไต่สวนและวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงหรือข้าราชการซึ่งดำรงตำแหน่งตั้งแต่ผู้อำนวยการกองร่ำรวยผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมหรือความผิดที่เกี่ยวเนื่องกัน

การกระทำที่จะถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการ จะต้องมียศประกอบที่สำคัญ ๔ ประการ คือ

(๑) ผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่ราชการที่ต้องปฏิบัติ

(๒) ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการนั้นโดยมิชอบ ซึ่งคำว่า “โดยมิชอบ” หมายความว่า ไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของผู้บังคับบัญชา

(๓) เพื่อใหตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ ซึ่งคำว่า “ประโยชน์” หมายถึง สิ่งที่ได้รับอันเป็นคุณแก่ผู้ได้รับ อาจเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่มิใช่ทรัพย์สินก็ได้ และคำว่า “มิควรได้” หมายถึง ไม่มีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะได้รับประโยชน์ใดๆ ตอบแทนจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น และ

(๔) โดยมีเจตนาทุจริต ซึ่งคำว่า “ทุจริต” ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑ (๑) หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น ซึ่งจะต้องพิจารณาไปถึงเจตนา ของ

ผู้กระทำด้วยว่ามีเจตนาทุจริตหรือชั่วร้ายในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมุ่งที่จะให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มีควรได้ด้วย(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๑๑๔/๒๕๕๔)

จะฟ้องขอให้เพิกถอนมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ชี้มูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้ฟ้องคดีได้หรือไม่ คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๑๑/๒๕๕๖

•การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเรื่องร้องเรียนของผู้ฟ้องคดี เป็นการดำเนินการเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงและ มีมติว่าการกระทำของผู้ฟ้องคดีมีมูลเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เป็นการดำเนินการตามมาตรา ๔๕ แห่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

•มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าวยังไม่เป็นคำสั่งทางปกครอง แต่เป็นขั้นตอนในการเตรียมการที่ผู้ถูกฟ้องคดี(หน่วยงาน)จะมีคำสั่งลงโทษทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่ผู้ฟ้องคดีอันเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลกระทบต่อสภาพของสิทธิหน้าที่ของผู้ฟ้องคดีโดยตรง ผู้ฟ้องคดีไม่ใช่ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากมติดังกล่าวของ ป.ป.ช. จึงไม่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลเพื่อขอให้เพิกถอนมติดังกล่าวตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ

องค์กรผู้มิอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ จะสามารถตรวจสอบหรือทบทวนการวินิจฉัยชี้มูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้หรือไม่

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๒/๒๕๕๖

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในการไต่สวนและวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๑ วรรคหนึ่ง (๓) เพื่อดำเนินการต่อไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.ได้ไต่สวนและวินิจฉัยว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่จึงเป็นอันยุติ ดังนั้น องค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ จึงไม่อาจพิจารณาเปลี่ยนแปลงฐานความผิดทางวินัยตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. วินิจฉัยยุติแล้ว ให้เป็นประการอื่นได้อีก

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๘๘/๒๕๕๓

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่วินิจฉัยว่า เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่แล้ว องค์กรที่มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ (ก.พ.) ไม่อาจเปลี่ยนแปลง ฐานความผิดตามที่ ป.ป.ช. วินิจฉัยและยุติแล้วให้เป็นประการอื่นได้ คำวินิจฉัยดังกล่าวย่อมผูกพัน ก.พ. แต่ไม่ผูกพันการพิจารณาพิพากษาคดีของตุลาการศาลปกครองที่จะต้องพิจารณาพิพากษาไปตามรูปคดี โดยไม่จำต้องผูกพันหรือยึดถือพยานหลักฐานจากสำนวนคดีของ ป.ป.ช. หรือพยานหลักฐานจากสำนวนคดีของ ก.พ.

คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีอำนาจหน้าที่ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดทางวินัยทุกฐานความผิดหรือไม่

กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช.ชี้มูลความผิดว่าข้าราชการกระทำการทุจริต

ผู้มีอำนาจต้องดำเนินการตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งกำหนดให้ผู้บังคับบัญชาพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติ “โดยไม่ต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยอีก” โดยในการพิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ถูกกล่าวหา ให้ถือว่าสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัย ตามกฎหมายระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกกล่าวหา นั้น ๆ

อำนาจการไต่สวนและชี้มูลความผิดของ ป.ป.ช. มีเฉพาะฐานทุจริตต่อหน้าที่ราชการเท่านั้น ส่วนความผิดทางวินัยฐานอื่น ได้แก่ ฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติ

คณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง ฐานรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง และฐานเป็นผู้ประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง **คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจหน้าที่**ในการไต่สวนข้อเท็จจริงและข้อมูลความผิดทางวินัยผู้ฟ้องคดีในความผิดฐานดังกล่าว

การที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนข้อเท็จจริงและข้อมูลความผิดทางวินัยผู้ฟ้องคดีในความผิดฐานอื่น จึงเป็นการกระทำที่ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย มติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่ข้อมูลความผิดทางวินัยผู้ฟ้องคดีในความผิด **ฐานอื่น จึงไม่ผูกพัน**ผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ฟ้องคดี และผู้ถูกฟ้องคดีจะถือเอารายงานการไต่สวนข้อเท็จจริงและความเห็นของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มาเป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยของคณะกรรมการสอบสวนวินัยไม่ได้

เมื่อผู้บังคับบัญชามีคำสั่งลงโทษความผิดฐานอื่น ได้แก่ ฐานจงใจไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง โดยมีได้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนและมีได้แจ้งข้อกล่าวหาตั้งกล่าวหาเพื่อให้มีโอกาสได้แย้งแสดงพยานหลักฐานนำสืบแก้ข้อกล่าวหา จึงไม่ขัดด้วยกฎหมาย เนื่องจากมิได้ดำเนินการตามขั้นตอนอันเป็นสาระสำคัญ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๐๓๓/๒๕๕๘ ,อ.๒๕/๒๕๖๐,อ.๕๐๑/๒๕๖๖)

ข้อสังเกต แต่หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ไต่สวนและมีมติวินิจฉัยข้อมูลความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่แล้ว ย่อมมีอำนาจวินิจฉัยข้อมูลความผิดฐานจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอันเป็นความผิดที่เกี่ยวข้องได้ ตามพ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๕๔) (๑๙ เมษายน ๒๕๕๔) ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาจึงผูกพันที่ต้องมีคำสั่งลงโทษทางวินัยความผิดทั้งสองฐาน โดยไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนวินัยในความผิดฐานจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอีก (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๕๐๑/๒๕๖๖ และที่ อ.บ.๒๔๒/๒๕๖๖)

ศาลปกครองมีอำนาจตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งลงโทษทางวินัยตามการชี้มูลของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญที่ ๕๑/๒๕๖๑ โดยที่ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑ บัญญัติว่า “เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไต่สวนแล้วมีมติวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือความผิดที่เกี่ยวข้องกัน ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ถ้ามีมูลความผิดทางอาญา ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนวนการไต่สวน เอกสารหลักฐาน สำเนาอิเล็กทรอนิกส์ และคำวินิจฉัยไปยังอัยการสูงสุดภายในสามสิบวัน เพื่อให้อัยการสูงสุด ยื่นฟ้องคดีต่อไป

(๒) ถ้ามีมูลความผิดทางวินัย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ส่งรายงาน สำนวนการไต่สวน เอกสารหลักฐาน และคำวินิจฉัยไปยังผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนภายในสามสิบวัน เพื่อให้ดำเนินการทางวินัยต่อไป”

มาตรา ๑๐๑ บัญญัติว่า “ผู้ซึ่งถูกลงโทษตามมาตรา ๙๘ ที่มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง จะฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ถูกลงโทษโดยไม่ต้องอุทธรณ์ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของผู้ถูกลงโทษนั้น หรือจะดำเนินการอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของ ผู้ถูกลงโทษนั้นก่อนก็ได้” และวรรคสองบัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษนำคดีไปฟ้องต่อศาลปกครองโดยมิได้ฟ้องคณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้ศาลปกครองแจ้งให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีสิทธิขอเข้ามาเป็นคู่กรณี ในคดีด้วยได้”

ข้อสังเกต

๑. การใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยตามการชี้มูลของ ป.ป.ช.

(๑) ก่อนบังคับใช้ พ.ร.ป. ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ (ก่อนวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑) ต้องอุทธรณ์ก่อนฟ้องคดีต่อศาลปกครอง (๒) ตั้งแต่วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ อุทธรณ์ได้เฉพาะดุลพินิจในการกำหนดโทษเท่านั้น (มาตรา ๑๐๑ พ.ร.ป. ป.ป.ช พ.ศ.๒๕๖๑)

๒. การใช้สิทธิฟ้องคดีขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยตามการชี้มูลของ ป.ป.ช.

สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ถูกลงโทษ คือ วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ตามวิธีการแจ้งคำสั่งตาม พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ.๒๕๓๙ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๙๐๔/๒๕๖๖)

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ คบ. ๖๘/๒๕๖๔

ผู้ฟ้องคดีเลือกใช้สิทธิโดยอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (นายก อบต.) ต่อ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด) ก่อนนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง จึงต้องปฏิบัติตามขั้นตอนในการพิจารณาอุทธรณ์ที่กำหนดไว้ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด) ได้รับหนังสืออุทธรณ์เมื่อวันที่ ๑๗ ส.ค. ๒๕๖๓ ซึ่งต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๑๙ ก.ย. ๒๕๖๓ (ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันรับอุทธรณ์) การที่ ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องต่อศาลปกครองขึ้นต้นเมื่อวันที่ ๑๙ ส.ค. ๒๕๖๓ โดยไม่รอคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือ รอให้ครบกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ จึงเป็นกรณีมิได้ดำเนินการแก้ไขความเดือดร้อนหรือเสียหายตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยเฉพาะก่อนนำคดีมาฟ้องคดีต่อศาล ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถใช้สิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ ศาลปกครองจึงไม่มีอำนาจรับฟ้องคดีนี้ไว้พิจารณาพิพากษา แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ฟ้องคดีที่จะนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองใหม่ภายใต้เงื่อนไขต่อการฟ้องคดี

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ อ. ๒๑๐/๒๕๖๗

ผู้ฟ้องคดีได้ยื่นอุทธรณ์ลงวันที่ ๒๕ เม.ย. ๒๕๖๖ ได้แย้งคัดค้านคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการว่า ผู้ฟ้องคดีปฏิบัติหน้าที่ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ไม่มีเจตนาทุจริต จึงขอให้กำหนดระดับโทษเป็นปลดออกจากราชการ การอุทธรณ์ในส่วนนี้ จึงเป็นการอุทธรณ์ดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาซึ่งอาจอุทธรณ์ได้ แต่ในคำอุทธรณ์ดังกล่าว ข้อ ๒ เป็นการอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่มีอำนาจไต่สวนหรือวินิจฉัย ชี้มูลความผิด ด้วยเหตุผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐไปแล้วเกิน ๕ ปี การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงขอให้เพิกถอนคำสั่งลงวันที่ ๒๐ มี.ค.๒๕๖๖ ที่ลงโทษไล่ออกจากราชการ ด้วยเมื่อการอุทธรณ์ว่า คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นกรณีที่กฎหมายไม่ประสงค์จะให้มีการอุทธรณ์โต้แย้งความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งลงโทษทางวินัยอีกต่อไป และผู้ฟ้องคดีสามารถฟ้องคดีขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษทางวินัยดังกล่าวได้ทันที โดยไม่ต้องอุทธรณ์ตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๑๐๑ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.ป. ป.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงหาอาจอ้างว่า ผู้ฟ้องคดีได้อุทธรณ์ตามมาตรา ๑๒๒ แห่ง พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ไว้แล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์ไม่แจ้งผลการพิจารณาอุทธรณ์ให้ผู้ฟ้องคดีทราบ จึงถือว่าวันถัดจากวันที่ครบกำหนดระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์เป็นวันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี และจะเริ่มนับระยะเวลาการฟ้องคดีภายในเก้าสิบวันนับแต่วันดังกล่าว ตามมาตรา ๔๙ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ไม่ เมื่อคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๖ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้แจ้งสิทธิอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ ได้แจ้งสิทธิการฟ้องคดีต่อศาลปกครอง วิธีการยื่นคำฟ้อง และระยะเวลาสำหรับยื่นคำฟ้อง ไว้อย่างชัดเจนแจ้งไว้ในคำสั่งลงโทษดังกล่าวตามกฎหมายแล้ว และผู้ฟ้องคดีได้รับแจ้งคำสั่งลงโทษดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๖ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจะต้องยื่นฟ้องคดีนี้ต่อศาลปกครองขึ้นต้นภายในเก้าสิบวันนับแต่วันดังกล่าว คือ ภายในวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๖ การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีนี้มาฟ้องต่อศาลปกครองขึ้นต้นเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๖ จึงเป็นการยื่นฟ้อง

คดีเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาเก้าสิบวันนับแต่วันที่ถูกลงโทษทางวินัยตามมาตรา ๑๐๑ วรรคหนึ่ง แห่งพ.ร.บ.ป.ช. พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่บังคับใช้กับกรณีนี้ คดีนี้แม้ศาลจะมีคำพิพากษาตามคำขอของผู้ฟ้องคดี ก็เพียงก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ฟ้องคดีเท่านั้น มิใช่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนโดยรวม ทั้งไม่ปรากฏเหตุจำเป็นอื่นที่เป็นอุปสรรคขัดขวางทำให้ผู้ฟ้องคดีไม่อาจยื่น คำฟ้องภายในระยะเวลาการฟ้องคดี ศาลจึงไม่อาจใช้ดุลพินิจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาได้ ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ อย่างไรก็ตาม **หากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีในประเด็นดุลพินิจในการกำหนดโทษของผู้บังคับบัญชาเป็นประการใดแล้ว ย่อมไม่เป็นการตัดสิทธิผู้ฟ้องคดีที่จะนำคำวินิจฉัยอุทธรณ์มาฟ้องเป็นคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจได้ภายใต้เงื่อนไขการฟ้องคดี**

พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔๑ และ ๑๔๒ กำหนดให้ “สำนักงาน ป.ป.ช.” เป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็น นิติบุคคล รับผิดชอบขึ้นตรงต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช

พ.ร.บ.ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ฯ มาตรา ๔ “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ ที่ตั้งขึ้น โดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา และให้หมายความรวมถึงหน่วยงานอื่นของรัฐ ที่มีพระราชกฤษฎีกา กำหนดให้เป็นหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ คผ ๑๕๘/๒๕๖๓

แม้มติชี้มูลความผิดของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) จะเป็นการพิจารณาทางปกครองก็ตาม แต่เมื่อ หน.หน่วยงานต้องมีคำสั่งไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการตามมติชี้มูลของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิฟ้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (สำนักงานคณะกรรมการ ป.ป.ช.) รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี (**ข้อสังเกต :** ต้องฟ้องเรียกค่าเสียหายภายใน ๑ปี นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปี นับแต่วันที่มิเหตุแห่งการฟ้องคดี (มาตรา ๕๑ แห่ง พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ))

หน่วยงานมีคำสั่งลงโทษทางวินัยไปแล้ว ต่อมา ป.ป.ช.ชี้มูลความผิดอีก จะเป็นการลงโทษซ้ำซ้อนหรือไม่
หลักกฎหมายทั่วไปที่ห้ามมิให้ลงโทษบุคคลใดบุคคลหนึ่งมากกว่าหนึ่งครั้งสำหรับความผิดที่บุคคลนั้นได้กระทำเพียงครั้งเดียว

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ ๗/๒๕๕๗

เมื่อครั้งที่ผู้ฟ้องคดีดำรงตำแหน่งปลัด อบต. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการตรวจการจ้างและกรรมการตรวจรับพัสดุโครงการก่อสร้างสะพานทางเดินเท้าคอนกรีต และโครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กทางเข้าหมู่บ้าน และถูกร้องเรียนว่าการดำเนินการก่อสร้างโครงการดังกล่าวไม่เป็นไปตามแบบ และถูกลงโทษทางวินัยฐานไม่ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ และไม่ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบของทางราชการ อันเป็น **ความผิดวินัยอย่างร้ายแรง โดยถูกลงโทษตัดเงินเดือนร้อยละ ๕ เป็นเวลา ๓ เดือน ต่อมา คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้รับเรื่องกล่าวหา**ร้องเรียนว่า เมื่อครั้งที่ผู้ฟ้องคดีทำหน้าที่กรรมการตรวจรับพัสดุ โครงการก่อสร้างดังกล่าว เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ แล้วมีมติว่า การกระทำของผู้ฟ้องคดีมีมูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้เป็นการ **ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ** และฐานปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบของทางราชการ มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบายของรัฐบาล อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ทางราชการอย่างร้ายแรง และได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (นายก อบต.) พิจารณาโทษทางวินัยแก่ผู้ฟ้องคดี ตามมาตรา๙๒ แห่ง พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.๒๕๔๒ คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด ได้พิจารณาแล้วมีมติเห็นชอบให้ อบต. ลงโทษไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงมีคำสั่งไล่ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่ง

ดังกล่าว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลจังหวัด) ได้พิจารณาแล้ว มีมติให้ยกอุทธรณ์ กรณีจึงเห็นได้ชัดว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการตามผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติให้ความเห็นชอบดังกล่าว เป็นการมีคำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีซ้ำอีกครั้งหนึ่งสำหรับการกระทำความผิดวินัยของ ผู้ฟ้องคดีเรื่องเดียวกันกับผู้ฟ้องคดีเคยถูกลงโทษทางวินัยมาแล้ว อันเป็นการต้องห้ามตามหลักกฎหมายทั่วไปห้ามมิให้ลงโทษบุคคลใดบุคคลหนึ่งมากกว่าหนึ่งครั้งสำหรับความผิดที่บุคคลนั้นได้กระทำให้เพียงครั้งเดียว ไม่ว่าความผิดที่บุคคลนั้นได้กระทำให้และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะเป็นความผิดทางอาญา หรือความผิดโทษทางปกครอง หรือความผิดโทษทางวินัยก็ตาม และแม้กรณีจะเป็นการดำเนินการตาม พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙๑ มาตรา ๙๒ และมาตรา ๙๓ แต่บทบัญญัติแห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว ก็หาได้มีผลเป็นการยกเลิกหรือยกเว้นผลบังคับของหลักกฎหมายทั่วไปที่ห้ามมิให้ลงโทษบุคคลใดบุคคลหนึ่งมากกว่าหนึ่งครั้งสำหรับความผิดที่บุคคลนั้นได้กระทำให้เพียงครั้งเดียว และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ที่ห้ามมิให้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินความจำเป็นแก่การรักษาไว้ซึ่งประโยชน์สาธารณะ ที่กฎหมายฉบับที่ให้อำนาจจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ๆ มุ่งหมายจะให้ความคุ้มครองแต่อย่างใดไม่ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยความเห็นชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็อาจปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าว โดยมีคำสั่งลงโทษผู้ฟ้องคดีทางวินัยได้ โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อหลักกฎหมายทั่วไปและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น โดยการดำเนินการให้มีการเพิกถอนคำสั่งเดิมที่ให้ลงโทษตัดเงินเดือนผู้ฟ้องคดีร้อยละ ๕ โดยให้การเพิกถอนมีผลย้อนหลังไปถึงวันออกคำสั่งดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการ เพิกถอนคำสั่งทางปกครองโดยเจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ผู้ออกคำสั่งทางปกครอง ใน พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

พ.ศ. ๒๕๓๙ หมวด ๒ ส่วนที่ ๖ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองเสียก่อน เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังมีได้ดำเนินการให้มีการเพิกถอนคำสั่งเดิม กรณีจึงมีอาจลงข้อเท็จจริงที่ว่าคำสั่งของ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยความเห็นชอบของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังกล่าว เป็นคำสั่งที่ลงโทษผู้ฟ้องคดีซ้ำอีกครั้งหนึ่งสำหรับการกระทำความผิดทางวินัยของผู้ฟ้องคดีเรื่องเดียวกันกับผู้ฟ้องคดีเคยถูกลงโทษมาแล้ว และเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยหลักกฎหมายทั่วไปและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น ที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาว่าคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ลงโทษไล่ออกจากราชการ และคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ให้ยกอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดังกล่าวนั้น ชอบแล้ว

๓. การทูลเกล้าการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง กรณีถูกดำเนินการทางวินัย

๑. คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้บังคับต่อบุคคลตั้งแต่ขณะที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป และย่อมมีผลตราบเท่าที่ ยังไม่มีการเพิกถอนหรือสิ้นผลลงโดยเงื่อนไขหรือเหตุอื่น (มาตรา ๔๒ แห่ง พ.ร.บ.วิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ)

๒. การฟ้องคดีต่อศาลปกครองเพื่อขอให้เพิกถอนกฎหรือคำสั่งทางปกครอง ไม่เป็นเหตุให้ทูลเกล้าการบังคับ ตามกฎหรือคำสั่งทางปกครองนั้น เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น (ระเบียบที่ประชุมใหญ่ฯ ข้อ ๖๙)

หลักการ

พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองฯ มาตรา ๖๖ ในกรณีที่ศาลปกครองเห็นสมควรกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์ให้แก่คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง เป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี ไม่ว่าจะมีความร้องขอจากบุคคลดังกล่าวหรือไม่ ให้ศาลปกครองมีอำนาจกำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวและออกคำสั่งไปยังหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐและปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นแก่การบริหารงานของรัฐประกอบด้วย

ผู้ฟ้องคดีขอทุเลาฯ

ผู้ฟ้องคดีอาจขอมาในคำฟ้อง หรือ ยื่นคำขอ ในเวลาใด ๆ ก่อนศาลจะพิพากษาหรือมีคำสั่งชี้ขาดคดี จะมีผลเป็นการชะลอหรือระงับการบังคับตามผลของคำสั่งทางปกครองไว้เป็นการชั่วคราว

คำขอของผู้ฟ้องคดี ต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่า

๑. ประสงค์จะขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองใด และ
๒. การให้คำสั่งดังกล่าวมีผลบังคับต่อไป จะทำให้เกิดความเสียหายที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลังอย่างไร

กรณีที่ศาลสั่ง ไม่รับคำขอทุเลาฯ

ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองยื่นโดย

๑. ไม่มีข้ออ้างหรือข้อเท็จจริงเพียงพอ เช่น ไม่ระบุคำสั่งที่จะขอทุเลาฯ ไม่ระบุว่าจะทำให้เกิดความเสียหายที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลังอย่างไร
 ๒. ไม่มีเหตุผลหรือสาระอันควรได้รับการพิจารณา เช่น คำสั่งที่ขอให้ทุเลาฯ มีใช้คำสั่งที่ฟ้องขอให้เพิกถอน
 ๓. เห็นได้อย่างชัดเจนว่าไม่สมควรมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เช่น หลังจากยื่นคำขอทุเลาฯ ศาลจะมีคำพิพากษา/คำสั่งชี้ขาดคดีอยู่แล้ว
 ๔. เป็นกรณีที่ศาลจะสั่งไม่รับคำฟ้องคดีนั้นไว้พิจารณาและจะสั่งจำหน่ายคดีออกจากสารบบความแล้ว
- ศาลมีอำนาจสั่งไม่รับคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง คำสั่งดังกล่าวให้เป็นที่สุด (ระเบียบที่ประชุมใหญ่ฯ ข้อ ๗๐)

การขอให้ศาลยกเลิกคำสั่งทุเลาฯ

“ผู้มีส่วนได้เสีย” อาจยื่นคำร้องโดยพลันให้ศาลยกเลิกคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองนั้น ถ้าศาลมีคำสั่งยกเลิกคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง คำสั่งเช่นนี้ให้เป็นที่สุด แต่ถ้าศาลมีคำสั่งยกคำร้อง ให้ผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้ ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ผู้นั้นได้รับแจ้งหรือทราบคำสั่งศาล (แต่เมื่อผู้มีส่วนได้เสียได้ใช้สิทธิดำเนินการนี้แล้ว จะใช้สิทธิอุทธรณ์ตาม ข้อ ๗๓ อีกไม่ได้)

หลักการพิจารณาคำขอทุเลาฯ ของศาล

๑. ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำสั่งทางปกครองที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีนั้น **น่าจะ**ไม่ชอบด้วยกฎหมาย และ
๒. การให้กฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง
๓. การทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองนั้น **ไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะ** (มาตรา ๖๖ และ ข้อ ๗๒ วรรค ๓)

ศาลมีอำนาจสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองได้ตามที่เห็นสมควร ให้ศาลแจ้งคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองให้คู่กรณีและผู้ออกคำสั่งดังกล่าวทราบโดยพลัน และให้คำสั่งศาลมีผลเมื่อผู้ออกคำสั่งได้รับแจ้งคำสั่งนั้นแล้ว (ข้อ ๗๒ วรรค ๓)

ข้อสังเกต ถ้าศาลเห็นว่า ยังฟังไม่ได้ว่าคำสั่งที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดีน่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงไม่มีกรณีที่ศาลจะมีคำสั่งทุเลาฯ ตามที่ผู้ฟ้องคดีร้องขอ (เข้าเหตุเดียวกันก็สั่งยกคำขอได้)

ผลของคำสั่งทุเลาฯ

คำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีของศาล

๑. ในคดีที่ศาลได้มีคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งเกี่ยวกับการบรรเทาทุกข์ชั่วคราว ให้ศาลกำหนดด้วยว่าจะให้คำสั่งดังกล่าวมีผลต่อไปหรือไม่ เพียงใด (ระเบียบที่ประชุมใหญ่ฯ ข้อ ๙๑)

๒. ในกรณีที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำพิพากษาหรือคำสั่งชี้ขาดคดีโดยมิได้กล่าวถึงคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองที่ศาลได้สั่งไว้ระหว่างการพิจารณา

(๑) กรณีที่ไม่มีการอุทธรณ์ ให้คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์

(๒) กรณีที่ศาลมีคำสั่งรับอุทธรณ์ ๑) กรณีที่มีการอุทธรณ์ ให้คำสั่งทุเลาการบังคับฯ มีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าศาลมีคำสั่งถึงที่สุดไม่รับอุทธรณ์ ๒) หากศาลมีคำสั่งรับอุทธรณ์ ให้คำสั่งดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าศาลปกครองสูงสุดจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น (ข้อ ๗๔)

การอุทธรณ์คำสั่งทุเลาฯ

๑. ผู้มีส่วนได้เสีย มีสิทธิอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุดได้ภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ผู้นั้นได้รับแจ้งหรือทราบคำสั่งศาล โดย ๑) ยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อศาลปกครองชั้นต้นที่มีคำสั่ง ๒) มีคำขอให้ศาลปกครองสูงสุด มีคำสั่งระงับคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นที่สั่งทุเลาฯ ก่อนการวินิจฉัยอุทธรณ์ก็ได้ คำสั่งยกคำขอทุเลาฯ ให้เป็นที่สุด (ข้อ ๗๓) ถ้าศาลปกครองสูงสุดเห็นว่า คำสั่งทุเลาฯ นั้น ทำให้ หรือ จะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประโยชน์สาธารณะ หรือ ต่อสิทธิของผู้อุทธรณ์ ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจ สั่งระงับคำสั่งทุเลาฯ ของศาลปกครองชั้นต้นไว้เป็นการชั่วคราว จนกว่าศาลปกครองสูงสุดจะมีคำสั่งอุทธรณ์นั้น (ข้อ ๑๑๕)

คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ พบ. ๑๑/๒๕๕๔

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า คำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการ กรณีทุจริตสอบเข้ารับการศึกษาอบรมหลักสูตรนายอำเภอ เป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงขอให้ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว โดยผู้ฟ้องคดีมีคำขอวิธีการคุ้มครองชั่วคราวก่อนการพิพากษา ขอให้ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งปลด ผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าคดีจะถึงที่สุด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้อำนาจแก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ในการไต่สวนกรณีที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐว่ากระทำความผิดวินัยฐานทุจริตต่อหน้าที่ ดังนั้น หากการไต่สวนข้อเท็จจริงและข้อมูลความผิดทางวินัยของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ถูกร้องเรียนได้กระทำความผิดวินัยฐานอื่น อันมิใช่ฐานทุจริตต่อหน้าที่ เช่นในคดีนี้ที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้มูลว่า ผู้ฟ้องคดีกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ฐานกระทำการอันได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง กรณีดังกล่าวจึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ที่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (คณะกรรมการพิทักษ์ระบบคุณธรรม) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ (อธิบดีกรมการปกครอง) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ (อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้ถูกฟ้องคดี ที่ ๖ (อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) จะต้องถือเอารายงานการไต่สวนข้อเท็จจริงและความเห็นของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นสำนวนการสอบสวนทางวินัยตาม พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้วพิจารณาโทษทางวินัยตามฐานความผิดที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติโดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอีกได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ จึงต้องดำเนินการสอบสวนทางวินัยผู้ฟ้องคดีที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชาของตนตามขั้นตอนของกฎหมาย แล้วออกคำสั่งลงโทษตามฐานความผิดที่ได้ดำเนินการสอบสวนใหม่ต่อไป

ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ มีคำสั่งลงโทษปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการตามข้อพิพาทนี้ โดยไม่ได้ดำเนินการสอบสวนทางวินัยก่อนออกคำสั่ง คำสั่งลงโทษดังกล่าว จึงน่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งหากต่อมาศาลปกครองสูงสุดมีคำพิพากษาคำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย การที่ผู้ฟ้องคดีมีได้รับราชการ ย่อมทำให้ผู้ฟ้องคดีหมดโอกาสในการเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษหรือตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้น หรือหากได้เกษียณอายุราชการไปแล้ว ผู้ฟ้องคดีดังกล่าวย่อมไม่อาจกลับเข้ารับราชการได้ ดังนั้น หากให้คำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีดังกล่าวมีผลใช้บังคับต่อไป ย่อมเป็นกรณีที่ยากจะเยียวยาแก้ไขความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีได้ในภายหลัง นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะระหว่างการ

ให้ผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลไปก่อน ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทางราชการที่จะได้บุคลากรกลับมาปฏิบัติหน้าที่ อันจะเป็นผลให้มีกำลังคนหรือบุคลากรเพิ่มขึ้นในการบริหารราชการแผ่นดินหรือการจัดทำบริการสาธารณะของรัฐ ก่อให้เกิดความรวดเร็วและต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น ศาลปกครองสูงสุดจึงมีคำสั่งทุเลาการบังคับตามคำสั่งปลดผู้ฟ้องคดีออกจากราชการไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าจะมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเป็นอย่างอื่น